

Luxembourg, 25. juuni 2019
(OR. en)

10621/19

CONOP 66
CODUN 14
CFSP/PESC 514

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	25. juuni 2019
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järeldused, mis käsitlevad ELi seisukohta jalaväemiinide vastase keelu tugevdamise kohta, pidades silmas jalaväemiinide keelustamise konventsiooni neljandat läbivaatamiskonverentsi 25.–29. novembril 2019 Oslos – Nõukogu järeldused (25. juuni 2019)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 25. juunil 2019 toimunud nõukogu 3703. istungil vastu võetud nõukogu järeldused, mis käsitlevad ELi seisukohta jalaväemiinide vastase keelu tugevdamise kohta, pidades silmas jalaväemiinide keelustamise konventsiooni neljandat läbivaatamiskonverentsi 25.–29. novembril 2019 Oslos.

**NÕUKOGU JÄRELDUSED, MIS KÄSITLEVAD ELi SEISUKOHTA JALAVÄEMIINIDE
VASTASE KEELU TUGEVDAMISE KOHTA, PIDADES SILMAS JALAVÄEMIINIDE
KEELUSTAMISE KONVENTSIOONI NELJANDAT LÄBIVAATAMISKONVERENTSI
25.–29. NOVEMBRIL 2019 OSLOS**

1. Euroopa Liit toetab ühtsena jalaväemiinide üldist keelustamist. EL kutsub kõiki osalisi üles hoiduma jalaväemiinide tootmisest, ladustamisest ja üleandmisest ning nendega kauplemisest ja mõistab karmilt hukka jalaväemiinide kasutamise sõltumata kohast ja ajast ning mis tahes osalejate, nii riikide kui ka valitsusväliste osalejate poolt. Euroopa Liidu Nõukogu peab jalaväemiinide kasutamise, ladustamise, tootmise ja üleandmise keelustamise ning nende hävitamise konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) oluliseks desarmeerimisvahendiks, mille puhul tuleb tagada terviklus, täielik rakendamine ja range kohaldamine ning püüelda selle ülemaailmse järgimise poole. EL kutsub riike, kes seda veel teinud ei ole, tungivalt üles konventsiooniga viivitamata ühinema või vaheetapina järgima konventsiooni norme.
2. 20 aastat pärast konventsiooni jõustumist leiab nõukogu, et sellest on saanud desarmeerimisele suunatud diplomaatia edulugu ning hea näide sellest, mille eest EL seisab: reeglitepõhine rahvusvaheline kord, mille aluseks on inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamine. Konventsioonis on ühendatud tugev ülemaailmne norm ja muljetavaldavad tulemused seoses ladustatud jalaväemiinide hävitamise, mineeritud alade puhastamise ja konventsiooni sättega, mille kohaselt iga osalisriik, kellel on seda võimalik teha, annab miiniohvritele asjakohast abi, mis tuleks integreerida laiemasse riiklikusse poliitikasse, kavadesse ja õigusraamistikesse. Konventsioon on avaldanud mõõdetavat ja märkimisväärset positiivset mõju humanitaarkaitsele, stabiliseerimisele, arengule ja desarmeerimisele kogu maailmas, aidates kaasa rahvusvahelise rahu ja julgeoleku tagamisele ning kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 elluviimisele.

3. Nõukogu tunnistab, et konventsiooni eesmärgid ei ole veel täielikult saavutatud. Jalaväemiinidega mineeritud alad põhjustavad jätkuvalt kahju, tekitavad hirmu, takistavad juurdepääsu aladele, pidurdavad sotsiaal-majanduslikku arengut ning takistavad pagulastel ja riigisisestel põgenikel koju tagasi pöördumast. Koorem, mille jalaväemiinid ja sõjategevusest mahajäänud lõhkekehad üksikisikutele, perekondadele, kogukondadele, piirkondadele ja riikidele panevad, on endiselt suur ja vastuvõetamatu. Nõukogu tunneb muret olemasolevate jalaväemiinide püsiva mõju ning uute isetehtud jalaväemiinide laialdase ilmumise pärast sellistes riikides nagu Iraak, Liibüa ja Süüria.
4. Nõukogu tuletab meelde, et EL ja selle liikmesriigid on peamised miinivastase tegevuse rahastajad maailmas, toetades demineerimist, miiniohualast teavitustööd, ohvrite abistamist, varude hävitamist, suutlikkuse suurendamist ning teadus- ja arendustegevust miinide tuvastamise ja demineerimisega seotud tehnoloogia valdkonnas. Alates konventsiooni viimasest läbivaatamiskonverentsist 2014. aastal on EL ja selle liikmesriigid eraldanud üle 500 miljoni euro miinivastaseks tegevuseks rohkem kui 30 miinidest mõjutatud riigis.
5. Nõukogu tuletab meelde panust, mille konventsiooni rakendamise toetusüksus on ELi nõukogu otsuse 2017/1428/ÜVJP kohaselt andnud konventsiooni ja Maputo tegevuskava ülemaailmse kohaldamise ja rakendamise toetuseks ning ELi nõukogu otsuse 2012/700/ÜVJP kohaselt Cartagena tegevuskava rakendamise toetuseks. See otsus on võimaldanud konventsiooni rakendamise toetusüksusel aidata miinidest mõjutatud riikidel koostada või ajakohastada riiklikke miinivastase tegevuse strateegiaid tihedas koostöös Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ning teiste rahastajate ja sidusrühmadega.

6. Nõukogu avaldab tunnustust paljudele partneritele ja sidusrühmadele, kes on andnud panuse konventsiooni väljatöötamisse ja selle suurepäraste tulemuste saavutamisse viimase 20 aasta jooksul, sealhulgas kõikidele osalisriikidele, rahvusvahelistele organisatsioonidele, kodanikuühiskonnale, teadlastele ning kõikidele miinivastase võitluse rahastajatele ja ettevõtjatele. Sellega seoses tunnustab nõukogu muu hulgas Rahvusvahelise Punase Risti ja Punase Poolkuu Liikumise ning rahvusvahelise maamiinide keelustamise kampaania jõupingutusi. Nõukogu soovib eelkõige avaldada austust julgetele ja otsusekindlatele demineerijatele kogu maailmas, kes teevad tööd selleks, et taastada maa kättesaadavus ja turvalisus, ja soovib mälestada neid, kes on selle ülla ülesande täitmisel oma elu kaotanud. Nõukogu tunnustab konventsiooni rakendamise toetusüksust selle pideva hindamatu töö eest. Nõukogu rõhutab ka ÜRO ja Euroopa Liidu vahelist tugevat partnerlust ja suurepärast koostööd miinivastase tegevuse valdkonnas.
7. Nõukogul on hea meel, et 25.–29. novembril 2019 Oslos toimuv konventsiooni neljas läbivaatamiskonverents annab võimaluse vaadata läbi tehtud edusammud, kinnitada taas võetud kohustusi ning anda uus impulss konventsiooni edasiseks ülemaailmseks kohaldamiseks ja tugevdatud rakendamiseks. Nõukogu on seisukohal, et läbivaatamiskonverents peaks ergutama avatud ja konstruktiivset dialoogi osalisriikide vahel ning kaasama kõik asjaomased sidusrühmad, et arutada praeguseid ja tulevaseid probleeme ning kiirendada edusamme ühise eesmärgi saavutamisel, milleks on jalaväemiinide kaotamine maailmast 2025. aastaks. Nõukogu peab tervitatavaks eesistujariik Norra ettepanekut teha tööd kolme konsensusdokumendi koostamiseks: konventsiooni toimimise ja staatuse läbivaatamine, tulevast rakendamist ja ülemaailmset kohaldamist käsitlev tegevuskava (Oslo tegevuskava) ning poliitiline deklaratsioon (Oslo deklaratsioon).
8. ELi eesmärkide täpsem kirjeldus seoses läbivaatamiskonverentsi tulemusega on esitatud I lisas toodud seisukohta käsitlevas dokumendis.

**ELI SEISUKOHTA KÄSITLEV DOKUMENT JALAVÄEMIINIDE KASUTAMISE,
LADUSTAMISE, TOOTMISE JA ÜLEANDMISE KEELUSTAMISE NING NENDE
HÄVITAMISE KONVENTSIOONI NELJANDA LÄBIVAATAMISKONVERENTSI
JAOKS 25.–29. NOVEMBRIL 2019 OSLOS**

Euroopa Liit annab konstruktiivse panuse jalaväemiinide keelustamise konventsiooni läbivaatamiskonverentsil konsensusel põhineva eduka tulemuse saavutamiseks, seades eesmärgiks järgmiste elementide lisamise kolme kavandatavasse lõppdokumenti, milleks on: 1) konventsiooni toimimise ja staatuse läbivaatamine, 2) poliitiline deklaratsioon ja 3) tegevuskava.

1. Seoses konventsiooni toimimise ja staatuse läbivaatamisega:

- i. seada eesmärgiks konventsioonist tulenevate kohustuste rakendamise üksikasjaliku läbivaatamise alates 2014. aastal toimunud kolmandast läbivaatamiskonverentsist, tuginedes konventsiooni komiteede ettevalmistavale tööle, muu hulgas tunnustades neid osalisriike, kes on täitnud oma kohustused alates viimasest läbivaatamiskonverentsist, ning kutsudes osalisriike üles oma kohustused täitma ja jätkama tööd selle nimel, et kaotada maailmas miinid;
- ii. teha kindlaks osalisriikide poolt rakendamisel kogetud raskused;
- iii. vaadata läbi konventsiooni rakendamismehhanism ning toetada jõupingutusi ja ettepanekuid selle parandamiseks, kui see on vajalik, tõhus ja konventsiooniga kooskõlas;
- iv. tervitada uusi osalisriike;
- v. tunnustada konventsiooni komiteede ja rakendamise toetusüksuse tööd;
- vi. kutsuda üles tegema jõupingutusi, et tagada miinidevastase tegevuse rahastamine ja leida uusi rahastamisvõimalusi, sealhulgas innovatiive rahastamise kaudu;

- vii. kutsuda neid osalisriike, kes ei ole andnud konventsiooni kohast hinnangulist panust, üles selle probleemi lahendama, rõhutades, et konventsiooniga seonduvat poliitilist kohustust peaks toetama rahaline kohustus, ning ergutada osalisriike, kelle jaoks see on võimalik, tegema vabatahtlikke makseid konventsiooni rakendamise toetusüksusele;
- viii. kutsuda osalisriike üles täitma oma artikli 7 kohased aruandluskohustused.

2. Seoses **Oslo poliitilise deklaratsiooniga**:

- i. pühenduda reeglitepõhise rahvusvahelise korra tagamisele, mille aluseks on rahvusvahelise õiguse, sealhulgas inimõigusi käsitlevate õigusaktide ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamine, ning toetada jätkuvat mitmepoolset dialoogi desarmeerimise üle;
- ii. kinnitada taas Maputos toimunud kolmanda läbivaatamiskonverentsi ambitsiooni ja püüdlusi, milleks on saavutada 2025. aastaks võimalikult suures ulatuses olukord, et miinid on maailmast kadunud ja ei ole uusi miiniohvreid;
- iii. pühenduda konventsiooni ja Oslo tegevuskava rakendamisele ning rõhutada nende täieliku järgimise olulisust;
- iv. rõhutada, kui oluline on partnerlus kõikide miinidevastases tegevuses osalejatega, sealhulgas kodanikuühiskonnaga;
- v. kohustuda järgima jalaväemiine keelustavat normi (mitte kunagi ühelgi tingimusel kasutada jalaväemiine);
- vi. kinnitada, et isetehtud lõhkekehad, mis vastavad konventsioonis esitatud jalaväemiinide määratlusele, kuuluvad konventsioonist tulenevate kohustuste alla;
- vii. rõhutada, et miinidevastane tegevus saab kaasa aidata sotsiaalmajanduslikule arengule, rahu kindlustamisele ja stabiliseerimisele;
- viii. kohustuda kaaluma soolise võrdõiguslikkuse küsimusi miinidevastase tegevuse kõikides aspektides.

3. Seoses Oslo tegevuskavaga:

- i. käsitleda konventsiooni rakendamise kõiki aspekte, sealhulgas ülemaailmset kohaldamist, varude hävitamist, demineerimist, ohvriabi, koostööd ja abi, riiklikke rakendusmeetmeid, läbipaistvust ja aruandlust;
- ii. rõhutada, et miinidevastane tegevus toetab julgeoleku- ja humanitaaralaseid jõupingutusi, stabiliseerimist ja sotsiaalmajanduslikku arengut, samuti põgenike tagasipöördumist ja miiniohvrite integreeritud toetamist;
- iii. tervitada ÜRO uut miinidevastase tegevuse strateegiat ja võtta sellega seoses teadmiseks ÜRO peasekretäri desarmeerimiskava;
- iv. osalisriigid peaksid uuesti võtma kohustuse kasutada ära koostoimet muude asjaomaste rahvusvahelise humanitaarõiguse vahenditega ja inimõigustealaste õigusaktidega, sealhulgas võimaluse korral puuetega inimeste õiguste konventsiooniga ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.
- v. kinnitada, et isetehtud jalaväemiine tuleb likvideerida miinidevastase tegevuse kaudu kooskõlas olemasolevate kohustustega;
- vi. määratleda saavutatavad valikud järgmiste probleemide käsitlemiseks:
 - isetehtud jalaväemiinide suurenenud kasutamine ja nende käsitlemise viis miinidevastaste humanitaarmedetete kaudu, st demineerimine, olemasolevate aruandluskohustuste täitmine seoses miinide asukoha, tüübi ja kogusega ning ohvritele antava asjaomase toetusega vastavalt konventsioonile, samuti miinideohu vähendamise ja selle ohu alase teavitustegevusega;
 - miinidevastase tegevuse meetodite ja tehnoloogiate konkreetsed probleemid linnakeskkonnas kooskõlas kehtivate standarditega;
 - oht kaotada silmist varasemast ajast pärit / ajaloolised miinid;
 - tegevus muudes valdkondades, et integreerida ohvriabi laiemasse riiklikku sotsiaal- ja tervishoiupoliitikasse ja -programmidesse.

vii. kohaldada järgmiseid põhimõtteid:

- edendada kõikide osalisriikide kohustust täielikult rakendada ja täita oma konventsioonist tulenevad kohustused;
- läbipaistvus;
- aruandluskohustus, tulemuslikkus ja tõhusus;
- kaasatus: kõikide sidusrühmade kaasamine;
- riigi ja kohaliku tasandi omavastutus;
- soolise võrdõiguslikkuse arvesse võtmine ning noorte ja naiste mõjuvõimu suurendamine asjakohaste meetmete kaudu;
- mittediskrimineerimine, sealhulgas kaasav ja integreeritud lähenemisviis ohvriabile;

viii. edendada selliseid parimaid tavaid nagu:

- kohustuste täitmise kavandamine miinidest mõjutatud riikide poolt üksikasjalike ja ajakohaste riiklike miinidevastase tegevuse strateegiate abil;
- miinidevastase humanitaartegevuse terminoloogia ja menetluste kooskõla rahvusvaheliste miinidevastase tegevuse standarditega;
- demineerimise terminoloogia ja menetluste kooskõla muu kui humanitaartegevuse kontekstis kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega, näiteks ÜRO standarditega isetehtud lõhkekehade kõrvaldamiseks;
- rahastajate ja miinidest mõjutatud riikide tõhustatud koostöö ja dialoog ning rahastajate tegevuse koordineerimise toetamine individuaalse lähenemisviisi abil ja operatsioonide lõpuleviimiseks loodud partnerluste kaudu;
- rahastajate tegevuse parem koordineerimine, mida toetavad sellised dialoogivormid nagu miinidevastase tegevuse tugirühm, ÜRO miinidevastaste programmide juhtide kohtumised ja *ad hoc* vormid, milles osalevad doonorriigid, EL, NATO, ÜRO ning muud piirkondlikud ja mitmepoolsed organisatsioonid;

- ix. tõsta esile miinidevastase tegevuse ja konventsiooni järgimise mitmekordistavat ja hoogustavat mõju:
- väljaspool konventsiooni tehtavate jõupingutuste toetamisel, mille eesmärk on endiste vaenlaste lepitamine ja nendevahelise usalduse suurendamine;
 - laiemate jõupingutuste toetamisel, mille eesmärk on riigisiseste põgenike tagasipöördumine;
 - tõrjutud rühmi puudutava integreeritud lähenemisviisi toetamisel ja puuete küsimuse käsitlemisel laiemate riiklike jõupingutuste kontekstis.
- x. toetada selliseid innovatiivseid lähenemisviise nagu uued rahastamismehhanismid miinidevastase tegevuse toetuseks.
-